

Cura dels No-Vius als Desastres Naturals

de Las Heras Montaña, Berta

Grau en Biologia, Facultat de Biociències. 18 de Juny, Bellaterra

berta.delasheras@e-campus.uab.cat

Tutora: Subirà i de Galdàcano, M. Eulàlia

Introducció

Després del tsunami del 26 de Desembre de 2004, que impactà al Sud-est asiàtic, es va fer evident la necessitat d'una guia pràctica per a la gestió de les víctimes, tant morts com supervivents. La administració de cadàvers és un dels aspectes més complicats en relació a la resposta en front a desastres naturals.

Objectius

Determinar si el protocol de gestió de cossos es fa de forma correcta.
Comparació de la gestió a Tailàndia (26, Des. 2004), amb la de Haití (12, Gen. 2010).

Material i Mètodes

Recerca bibliogràfica i lectura de bolletins i protocols per a gestionar cadàvers en desastres naturals.

1. Risc de Malalties Infeccioses

❖ Risc públic negligible. Només aquells en contacte directe amb cadàvers han d'anar equipats de manera específica:

➢ Guants, botes, mascareta i vestits aïllants.

2. Recuperació de Cossos

❖ Rescat dels cossos ràpid → ràpida i correcta identificació. Els cossos recuperats s'han de preservar, fins que es pugui realitzar la identificació. Cal organització dels treballadors.

AFP/Peter Parks

<http://blogs.afp.com/correspondent/?post/tailand-tsunami>

theguardian.com Foto: Ahmad Yusni/EPA

Foto: davidareparker.photoshelter.com

Foto: Patrick Farrell
www.patrickfarrellphotography.com

Sud-est asiàtic

No es va detectar cap epidèmia a les comunitats supervivents.

Haití

Es va declarar epidèmia per còlera 9 mesos després del sisme, a causa de l'aglomeració de víctimes supervivents a les zones metropolitanes.

Sud-est asiàtic

Turistes, voluntaris, ONG tailandeses, militars i policies, diferents organitzacions, les mateixes comunitats afectades. En la majoria dels casos, els cossos van ser disposats de manera correcta.

Haití

Alguns cossos recuperats immediatament després del sisme; d'altres dies, setmanes, mesos, fins i tot un any després. Acumulació de cossos en files, sovint muntanyes, a les voreres i carrers davant els edificis derruïts.

3. Emmagatzematge de Cadàvers

❖ La descomposició dels cadàvers es fa evident en unes 12-48 hores (zones de clima càlid). Necessari emmagatzematge de cadàvers en zones amb temperatures de entre 2 a 4°C. També els cossos no identificats seran emmagatzemats.

➢ Contenedors de refrigeració.

➢ Tombes/sepultures temporals, individuals o fosses comunes. Delimitades i numerades.

➢ Gel sec.

➢ No incineració.

tagesschau.de Foto: picture-alliance/dpa/dpaweb

Foto: dailymail.co.uk

Sud-est asiàtic

Sepultures temporals, contenidors de refrigeració i fosses comunes de fins a 70.000 cossos.

Haití

Cossos en fosses comunes no delimitades ni degudament senyalitzades. També en hospitals propers.

4. Identificació de Cadàvers

❖ Identificació visual + informació individual de la que es disposi + activitats forenses (autòpsies, *fingerprinting*, exàmens dentals i/o anàlisi de DNA).

❖ Etiquetatge plastificat → número de referència únic, localització del cadàver.

www.jamesrobertfuller.photoshelter.com

Sud-est asiàtic

Identificació visual (fins a 500 víctimes a Indonèsia), exàmens forenses (3600 víctimes a Tailàndia). Altres: fotografia digital (547 víctimes a Sri Lanka).

Haití

La identificació no es va poder dur a terme en la majoria de víctimes.

Deures

❖ Millorar els nostres coneixements sobre els desastres naturals.

❖ Aprendre a actuar de forma més efectiva i com tractar als milers de cadàvers en general, però sobretot als cossos no identificats.

❖ Qüestionar-nos:

- Hi ha alguna manera més simple i eficaç per a recuperar cossos?

- L'emmagatzematge es realitza de forma correcta?

- Hi ha alternatives?

❖ Revisar els mètodes que s'implementen per a la identificació.

Conclusions

La gestió de cadàvers en un desastre natural és de tot menys fàcil. La administració correcta no depèn de que hi hagi un manual a seguir, sinó de la situació concreta de cada comunitat, dels recursos i les capacitats de gestió, i de la cultura i religió que hi ha a cada lloc. També depèn dels ajuts de les comunitats externes.

Actualitat

El 25 d'Abril de 2015 un terratrèmol de 7,9 graus en l'escala de Richter va sacsejar Nepal, afectant també la Índia i el Tibet.

Les tasques de rescat i recuperació es van veure dificultades pels danys en les comunicacions.

El dia 12 de Maig es va sentir un nou sisme de 7,4 graus.

Es calcula que hi ha 8.000 morts i 15.000 ferits.

La falta de recursos fa que la gestió dels cadàvers al Nepal sigui molt semblant a la viscuda a Haití el 2010, però amb un nombre de morts menor.

Referències

Morgan, O.; Tidball-Binz, M.; Alphen, D.; Pan American Health Organization, World Health Organization, ICRG (Comite International Geneve), International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies "Management of Dead Bodies after Disasters: A Field Manual for First Responders", Washington D.C: PAHO, 2006, 2009. ISBN 92 17 12630 5.
Morgan, O.W.; Srihanditmongkol, P.; Perera, C.; Salasmi, Y.; Van Alphen, D.; Sondorp, E. "Mass Fatality Management following the South Asian Tsunami Disaster: Case Studies in Thailand, Indonesia and Sri Lanka" *PLoS Med.* 6 de Juny de 2006, 3(6): e155. DOI:10.1371/journal.pmed.0030195
McEntire, D.A.; Sadiq, A.; Gupta, K. "Unidentified Bodies and Mass-Fatality Management in Haiti: A Case Study of the January 2010 Earthquake with a Cross-Cultural Comparison" *International Journal of Mass Emergencies and Disasters*, Novembre 2012, 30(1), 301-327